

ผลกระบวนการให้ความร้อนแบบวัฏจักรต่อการโตของเกรนในอุ่นภูมิเนียม

นายสมยศ สรรพังคลากิจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิวเคลียร์เทคโนโลยี ภาควิชานิวเคลียร์เทคโนโลยี

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-4941-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECT OF CYCLIC ANNEALING ON GRAIN GROWTH OF ALUMINUM

Mr. Somyos Suppamangkalakorn

ศูนย์วิทยบรังษยการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineer in Nuclear Technology

Department of Nuclear Technology

Faculty of Engineering

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-4941-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการทบทวนการให้ความรู้อนแบบวัสดุจัดต่อการโดยของกรนใน
อะลูมิเนียม

ໄມ

นายสมยศ สรรพมั่งคลาก

สาขาวิชา

นิวเคลียร์เทคโนโลยี

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ทวีปรังษ์พิร

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์เจ้าอาชญากรรม

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

  คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ติรากา ลาวันย์ศิริ)

คณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์

សាស្ត្រ និងការ (រងការសត្រាសាស្ត្រ សមិទ្ធសី) ប្រជាជាន់ក្រោមការ

อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ทวีปรัชย์พร)

(อาจารย์เดช ทองอรุ่ม)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถพร กัทรสุมันต์)

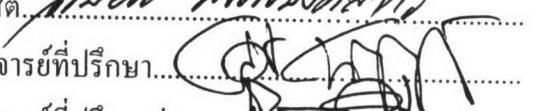
สมยศ สารพมังคลากร : ผลกระทบของการให้ความร้อนแบบวัฏจักรต่อการโตของ
เกรนในอะลูминียม. (EFFECTS OF CYCLIC ANNEALING ON GRAIN
GROWTH OF ALUMINUM) อ.ที่ปรึกษา : พศ.ดร. วิชัยชัย ทวีปรังษ์พร, อ.ที่ปรึกษา
ร่วม : อ.เดช ทองอรุณ จำนวนหน้า 89 หน้า. 974-17-4941-4

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการอบอ่อนแบบวัฏจักรต่อ^๑
การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจุลภาคของอะลูминียมเกรด 1100 ภายหลังจากการตกลักใหม่
การอบอ่อนแบบวัฏจักรทำโดยการให้ชิ้นงานตัวอย่างเคลื่อนที่สลับไปมาระหว่าง 2 อุณหภูมิ
จากเตาความร้อน 2 ตัวที่สร้างขึ้น โดยมีตัวแปรหลักในการศึกษารั้งนี้ คือ เวลารวมทั้งหมดในการ
การอบอ่อน เวลาที่หยุดค้างในแต่ละเตาขณะทำการอบ ซึ่งมีช่วงอุณหภูมิที่เหมาะสมในการ
ศึกษาที่ 350 และ 450 องศาเซลเซียส การถ่ายภาพจากกล้องจุลทรรศน์ที่ติดตั้งกล้องดิจิตอลและ
การศึกษาระนาบผลึกด้วยเทคนิค XRD ได้นำมาใช้เพื่อเปรียบเทียบโครงสร้างจุลภาคของชิ้น
งานตัวอย่าง โดยพบว่าการอบอ่อนแบบวัฏจักรทำให้ขนาดเกรนเฉลี่ยสูงกว่าการอบแบบ
อุณหภูมิเดียว 8 ถึง 10% เมื่อทำการอบแบบวัฏจักรระหว่างอุณหภูมิ 350 และ 450 เป็นเวลา 60
นาที และการศึกษาระนาบผลึกพบว่ามีความสัมพันธ์กันของระนาบ (200) (220) และ (311)
โดยที่ระนาบ (220) จะปรากฏในการอบแบบวัฏจักรน้อยกว่าในการอบที่อุณหภูมิเดียวที่เวลาการ
อบ 18 และ 30 ส่วนทางด้านความแข็งของชิ้นงานแล้วโดยรวมไม่มีการเปลี่ยนใดๆที่เกิดจาก
การอบแบบวัฏจักร

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชานิวเคลียร์เทคโนโลยี
สาขานิวเคลียร์เทคโนโลยี
ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4470578421 :MAJOR NUCLEAR TECHNOLOGY

KEY WORD: CYCLIC ANNEALING / GRAIN GROWTH / MICROSTRUCTURE/XRD

SOMYOS SUPPAMANGKALAKORN : EFFECTS OF CYCLIC ANNEALING
ON GRAIN GROWTH OF ALUMINUM. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.DR.VISIT
THAVEEPRUNGSRIPOORN, THESIS CO-ADVISOR : DECHO THONG – ARAM, 89 PP.
ISBN 974-17-4941-4.

The objective of this thesis was to study effects of cyclic annealing on the microstructure of 1100 Aluminium after recrystallization. A two-zone furnace was constructed and the cyclic annealing was achieved by moving specimens between the two temperature zones. Total annealing time and dwelling time at each cycle in the range of 350-450°C were the two main variables in this study. Optical micrographs and x-ray diffraction technique were used for microstructure comparison. Results show that cyclic annealing accelerated grain growth rate as evidenced by the fact that the total annealing time of 60 minute led to the mean grain size of 8-10% bigger than isothermal annealing. X-ray diffraction also revealed that among the crystallographic planes of (200), (220), and (311), the intensity of (220) peak was systematically reduced in samples that were 18 and 30 minutes cyclically annealed as compared to those that were isothermally annealed. Results from hardness test however did not indicate any difference between cyclic and isothermal annealing method.

ศูนย์วิทยบรังษยการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department Nuclear Technology
Field of study Nuclear Technology
Academic year 2003

Student's signature
Advisor's signature
Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

สำหรับความสำเร็จที่เกิดขึ้นในงานวิจัยนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณ พศ.ดร. วิศิษฐ์ ทวีปรังษีพร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เป็นแบบอย่างแนวคิดในการดำเนินชีวิต และอาจารย์เดโช ทองอร่าม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เป็นอย่างสูงที่ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา คำแนะนำที่ดีและช่วยเหลือด้าน อิเล็กทรอนิกส์และการใช้กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ และขอ ขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชานิเวศลีบร์เทคโนโลยีทุกท่าน ที่ให้ความรู้และคำปรึกษาตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาที่ภาควิชา

นอกจากนี้ งานวิจัยจะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้หากไม่ได้รับกำลังใจ แรงผลักดันและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในทุกด้านจากเพื่อน พี่และน้องทุกคนในภาควิชานิเวศลีบร์เทคโนโลยี จึงขอขอบคุณ เพื่อน พี่และน้องทุกคนไว้ ณ ที่นี่ด้วย

ขอขอบคุณ นายสมชาย เบ้าทอง ผู้ร่วมออกแบบและสร้างเตาความร้อนสูง พร้อมทั้งระบบควบคุมการเคลื่อนที่ของชิ้นงานตัวอย่าง

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับทุนอุดหนุนโครงการวิจัยหรือค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์

ท้ายนี้สำหรับกำลังใจที่ได้รับอย่างแรงกล้า และแรงผลักดันที่ดียิ่ง ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้กำลังใจตลอดมา รวมทั้งน้องสาว และน้องๆ ทางร้านอินเตอร์เน็ตทุกๆ คน ในทุกถิ่นที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
กิตติกรรมประกาศ.....	๓
สารบัญตาราง.....	๔
สารบัญภาพ.....	๕

บทที่

1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของวิทยานิพนธ์.....	4
1.4 ขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงานวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้.....	4
1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2. ทฤษฎี (Theory).....	7
2.1 การแปรรูปเย็น (Cool Work).....	8
2.1.1 การแปรรูปเย็น.....	8
2.1.2 ผลของการแปรรูปเย็นที่มีต่อคุณสมบัติของวัสดุ.....	8
2.2 การตกผลึกใหม่.....	9
2.3 การอบตกผลึก (Recrystallization).....	10
2.3.1 อุณหภูมิการตกผลึก (Recrystallization Temperature).....	10
2.3.2 การตกผลึกใหม่ในวัสดุชนิดเฟสเดียว (Recrystallization Nuclie in Single Phase Materials)	13
2.3.3 Nucleation Mechanism	14
2.4 การโตขึ้นของเกรน (Grain Growth).....	14
2.4.1 Grain Size Control.....	15
2.4.2 Normal Grain Growth	16
2.4.3 การรวมตัวกันของเกรน (Grain Coalescence).....	23
2.5 การวิเคราะห์ด้วยวิธีเอกซเรย์ดีเฟรกชัน (X-ray diffraction).....	30
2.5.1 กฎข้อที่ 1 ของแบรกส์ (Braggs 's law I).....	32

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	.. หน้า
2.5.2 กฎข้อที่ 2 ของแบร์กส์ (Braggs 's law II).....	33
3. วัสดุ เครื่องมือ และอุปกรณ์การวิจัย.....	35
3.1 เตาความร้อนสูง.....	37
3.2 ระบบควบคุมการเคลื่อนที่ของชิ้นงานตัวอย่าง.....	38
3.3 การบันทึกข้อมูล	39
4. วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
4.1 วัสดุที่จะนำมาทำการทดลอง (As-received specimen).....	46
4.2 ขั้นตอนการรีดเย็น (Cold rolling).....	46
4.3 ขั้นตอนการอบเพื่อตกผลึกใหม่ (Recrystallisation).....	48
4.4 ขั้นตอนการอบอ่อนที่อุณหภูมิกที่ (Isothermal Annealing).....	52
4.5 ขั้นตอนการอบอ่อนแบบวัฏจักร (Cyclic Annealing).....	52
4.6 ขั้นตอนการเย็นตัวของชิ้นงาน	53
4.7 ขั้นตอนการขัดดูโครงสร้าง	54
4.8 ขั้นตอนการกัดกรดดูโครงสร้าง (Etching)	55
4.9 ขั้นตอนการดูภาพจากกล้องจุลทรรศน์	55
4.10 ขั้นตอนการถ่ายภาพจากกล้องจุลทรรศน์	58
4.11 ขั้นตอนการวัดความแข็ง	59
4.12 ขั้นตอนการนับขนาดเกรน.....	60
5. ผลการทดลองและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5.1 ผลการสืบหาเงื่อนไขการทดลอง.....	66
5.1.1 ผลการวัดความแข็ง	66
5.1.2 ผลการวัดขนาดเกรนเคลื่อน.....	70
5.2 ผลการทดลองขยายผล	76
5.2.1 ผลการวัดค่าความแข็ง.....	76
5.2.2 ผลการวัดขนาดเกรนเคลื่อน.....	78
5.2.3 ผลการวิเคราะห์ XRD.....	80
รายการอ้างอิง.....	87
บรรณานุกรม	88

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก.....	92
ภาคผนวก ข.....	94
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	123

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1.1	เป็นส่วนหนึ่งของ แผนผังการ ไอลของขบวนการ thermomechanical process.....2
ตารางที่ 1.2	เป็นส่วนหนึ่งของ แผนผังการ ไอลของขบวนการ thermomechanical process.....2
ตารางที่ 2.1	แสดงผลของการเสียรูปแบบพลาสติก ต่อคุณสมบัติ Tensile Strength ในวัสดุทองเหลือง (70%ทองแดง 30%สังกะสี) 8
ตารางที่ 2.2	อุณหภูมิติกผลึกใหม่โดยประมาณ ที่ใช้ในการ โลหะและ โลหะผสมต่างๆ 11
ตารางที่ 2.3	แสดงรายการดัชนีระนาบ hkl ของอะลูมิเนียม.....31
ตารางที่ 4.1	95% Confidence Internal Multipliers, t 62
ตารางที่ 4.2	แสดงความสัมพันธ์ของ Grain Size Number กับค่าอื่นๆ 63
ตารางที่ 5.1	แสดงค่าความแข็งของชิ้นงาน ในเงื่อนไขต่างๆ.....69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
รูปที่ 1.1 ภาพตัดของที่เกิดจากการ sensitized (600 C ที่ 1 ชม.) alloy 800 (Fe-35 Ni-25Cr) ตามด้วย 120 ชม. ใน ASTM G28	1
รูปที่ 1.2 ลักษณะ positive eletrod grid Pb-Ca-Sn ในขั้วแบตเตอรี่ที่ลักษณะเป็นตระแกรงภายใต้เงื่อนไขการกัดกร่อนเช่นเดียวกันในแบตเตอรี่	1
รูปที่ 1.3 แผนผังการ ไหลของขบวนการ thermomechanical process ของ J. Schwartz and Wayne E. King	3
รูปที่ 2.1 แสดงลำดับขั้นของวัสดุขั้นการอบและคุณสมบัติต่างๆ ในโครงสร้างจุดภาค.....	7
รูปที่ 2.2 แสดงกราฟเปอร์เซ็นทรีดตัวของทองแดงความบริสุทธิ์สูง ที่มีผลต่อพลังงานที่สะสมภายในวัสดุจากการแปรรูปเย็น.....	8
รูปที่ 2.3 ผลของการแปรรูปเย็นบนต่อคุณสมบัติ Tensil Strength และ Yield Strength ของทองแดง.....	9
รูปที่ 2.4 คุณสมบัติเชิงเบรี่ยนเทียบของการอบอุณหภูมิกึ่งที่ ในสามอุณหภูมิที่ต่างกันที่มีผลต่อความเครียดตกค้าง.....	9
รูปที่ 2.5 กราฟที่เป็นลักษณะเฉพาะของการตกผลึกใหม่ที่อุณหภูมิกึ่งที่ต่างกันโดยช่วงแรกของการอบจะมีช่วงการฟึกตัวของการตกผลึกใหม่ด้วย.....	10
รูปที่ 2.6 แสดงระดับพลังงานต่างๆ ที่ต้องใช้ในการตกผลึกใหม่	10
รูปที่ 2.7 ผลของการอัตราความหนักในการแปรรูปเย็น (Prior Deformation) ที่มีผลต่ออุณหภูมิที่ใช้ในการเริ่มอบตกผลึกใหม่ของโลหะทองแดง.....	11
รูปที่ 2.8 ผลของการแปรรูปเย็นที่มีต่อขนาดเกรนที่เกิดขึ้นมาใหม่ภายหลังการอบเหล็กกล้าคาร์บอนต่ำที่ 950 C°	12
รูปที่ 2.9 กราฟที่เป็นลักษณะเฉพาะของการตกผลึกใหม่ที่อุณหภูมิกึ่งที่โดยช่วงแรกของการอบจะมีช่วงการฟึกตัวของการตกผลึกใหม่ด้วย.....	13
รูปที่ 2.10 การคำนวณของนิวเคลียสที่มาจากการอบที่มีลักษณะหลาแยกเหลืออยู่	14
รูปที่ 2.11 แนวโน้มของอุณหภูมิที่จะมีต่อขนาดเกรนใหม่ที่จะได้จากขบวนการตกผลึก.....	14
รูปที่ 2.12 กราฟของการโตขึ้นของเกรนแบบอุดมคติ (Ideal grain growth law) $D = kt^n$	16
รูปที่ 2.13 การเปลี่ยนแปลงของเลขยกกำลัง n ของ grain growth law	16
รูปที่ 2.14 การกระจายตัวของเกรนตามฟังก์ชันของจำนวนด้านของเกรนโดยการสุ่มตัวระนาบของชิ้นงาน	17

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพประกอบ	.....
รูปที่ 2.15 การกระจายตัวของเกรนตามฟังก์ชันของจำนวนด้านของเกรน โดยการสุมตัวระนาบของชิ้นงาน	17
รูปที่ 2.16 ความสัมพันธ์แบบเชิงเส้นของ อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เกรน ต่อจำนวนด้านของเกรน	18
รูปที่ 2.17 การกระจายตัวของเกรนจากผลกระทบของการเกิดเกรนトイ.....	18
รูปที่ 2.18 ลักษณะบริเวณ triple junction และมุมต่างๆ ใน dihedral angle.....	19
รูปที่ 2.19 รูปแบบการหดตัวของเกรนใน 2 มิติ จนถูกเรียกว่าเป็น triple junction	19
รูปที่ 2.20 Chemical Potential ที่แตกต่างกันที่ถูกกันด้วยขอบของเกรน.....	20
รูปที่ 2.21 ขอบเกรนระหว่างเกรน I ที่ผ่านการอบแล้ว และเกรน II ที่ผ่านการแปรรูปเย็นมา.....	21
รูปที่ 2.22 element ของพื้นผิวโลหะที่ทรงกระบอกที่จำลองสำหรับขอบของเกรน.....	22
รูปที่ 2.23 การトイขึ้นของเกรโนอะลูมิเนียม.....	22
รูปที่ 2.24 การเคลื่อนที่ของขอบของเกรน ขณะเกิดการトイขึ้นของฟองสนุ่.....	23
รูปที่ 2.25 การกระจายความถี่ของค่าแรงตึงผิว γ ของขอบของเกรนของสาม โครงสร้างที่แตกต่างกัน.....	24
รูปที่ 2.26 การรวมกันทางรูป่างของเกรน 2 และ 4	25
รูปที่ 2.27 การรวมตัวกันของ 2 เกรนที่มีการจัดเรียงตัวที่แตกต่างกัน โดยเป็นลักษณะที่มีเกรนหนึ่งเกรนใดหรือทั้ง 2 เกรนหมุนตัวเพื่อเข้าหากัน.....	25
รูปที่ 2.28 ลักษณะสี่ประเภทของการรวมตัวกัน.....	26
รูปที่ 2.29 ลักษณะ 5 รูปแบบพื้นฐานทางเรขาคณิตในการรวมตัวกันของเกรน(สามมิติ)	27
รูปที่ 2.30 ลำดับขั้นการรวมตัวกันของเกรนชนิดคอกอด ซึ่งเกิดขึ้นได้ไม่บ่อยนัก.....	28
รูปที่ 2.31 ลักษณะการเกิดคอกอด จากการรวมตัวแบบ geometrical coalescence ที่ไม่สมบูรณ์ของชิ้นงานผลึกเดียว silicon-iron ที่ถูกแปรรูปเย็นมา.....	28
รูปที่ 2.32 ภาพลำดับภาพที่สังเกตได้จากการกล้อง x-ray reflection microscope ของเกรนคู่หนึ่ง โดยแบ่งได้ 3 ขั้นตอนของการรวมตัวขณะทำการอบ	29
รูปที่ 2.33 ลักษณะของเกรนทองเหลือง(beta brass)จริงๆที่ถูกแกะออกมา ซึ่งเป็นเกรนที่ยังไม่มีการรวมตัว.....	29

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า	
รูปที่ 2.34	ลักษณะของเกรนทองเหลือง(beta brass)จริงๆที่ถูกแกะออกมา ซึ่งเป็นเกรนที่เกิดการรวมตัวแล้ว.....	29
รูปที่ 2.35	แพทเทอร์นของการเกิด peak ณ ตำแหน่งมุนต่างๆ ในอะลูминีียม.....	31
รูปที่ 2.36	ระนาบอะตอมเดียว โดยมีลำรังสีตัดกระแทบ.....	32
รูปที่ 2.37	ระนาบอะตอมหลายชั้น โดยมีลำรังสีตัดกระแทบ.....	33
รูปที่ 2.38	การขัดเรียงของชิ้นงานขณะลำรังสีตัดกระแทบและลำรังสีสะท้อน เพื่อบันทึกผล.....	34
รูปที่ 3.1	โครงสร้างและส่วนประกอบของระบบการอบอ่อนแบบวัฏจักรที่สร้างขึ้น.....	35
รูปที่ 3.2	โครงสร้างและส่วนประกอบของระบบการอบอ่อนแบบวัฏจักรที่สร้างขึ้น.....	36
รูปที่ 3.3	โครงสร้างและส่วนประกอบของระบบการอบอ่อนแบบวัฏจักรที่สร้างขึ้น.....	36
รูปที่ 3.4	แผนผังการทำงานของระบบควบคุมอุณหภูมิ.....	37
รูปที่ 3.5	แผนผังการทำงานของระบบควบคุมการเคลื่อนที่ของชิ้นงานตัวอย่าง.....	38
รูปที่ 3.6	อุณหภูมิของชิ้นงานตัวอย่างระหว่างอบอ่อนแบบวัฏจักร เมื่อให้ชิ้นงานหยุดค้างที่เตาเป็นเวลา 5 นาที.....	39
รูปที่ 3.7	ตัวอย่างของข้อมูลที่บันทึกในระหว่างการทดลอง	40
รูปที่ 4.1	ลำดับขั้นตอนการอบชิ้นงาน.....	42
รูปที่ 4.2	ค่าขนาดเกรนเฉลี่ยจากขั้นตอนการหาเส้นทาง.....	43
รูปที่ 4.3	ขั้นตอนการเตรียมชิ้นงานแบบใหม่ (ตาราง grid มีขนาด 55 ไมครอน)	45
รูปที่ 4.4	ลักษณะเนื้อชิ้นงานแผ่นรีดเย็นจากโรงงาน 50x	46
รูปที่ 4.5	ลักษณะเนื้อชิ้นงานโดยผ่าน as receive+Transverse rolled 73%@50X	47
รูปที่ 4.6	ภาพชิ้นงานที่ได้จากการ Pre-anneal แบบใหม่	48
รูปที่ 4.7	ความสัมพันธ์ของอุณหภูมิในการทำการอบที่เกิดขึ้นในกระบวนการต่างๆ ที่มีผลต่อความแข็งของตัววัสดุ	49
รูปที่ 4.8	ลักษณะเนื้อชิ้นงานโดยผ่าน As receive+ Transverse rolled73% + Annealed 500C 3min @ 50X	49
รูปที่ 4.9	ลักษณะเนื้อชิ้นงานโดยผ่าน As receive+ Transverse rolled73% + Annealed 500C 3.5min @ 50X	50

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
รูปที่ 4.10	ลักษณะเนื้อชิ้นงานโดยผ่าน As receive+ Transverse rolled73% + Annealed 500C 4min @ 50X 50
รูปที่ 4.11	แสดงลักษณะเนื้อชิ้นงานโดยผ่าน As receive+ Transverse rolled73% + Annealed 500C 4min @ 200X 51
รูปที่ 4.12	ลักษณะเนื้อชิ้นงานโดยผ่าน As receive+ Transverse rolled73% + Annealed 500C 4min @ 400X 51
รูปที่ 4.13	พฤติกรรมการเกว่งตัวของอุณหภูมิ ขณะทำการอบแบบวัฏจักร 53
รูปที่ 4.14	ขนาดเกรนเฉลี่ยแตกต่างกันของชิ้นงาน ที่ผ่านการเย็นตัวในน้ำและอากาศ 53
รูปที่ 4.15	ลำดับขั้นตอนการขัดชิ้นงาน 54
รูปที่ 4.16	ส่วนประกอบโดยรวมของกล้อง Optical Microscope 55
รูปที่ 4.17	กำลังขยายของ Grid ต่อขนาด Scaleจริง @ 50X 56
รูปที่ 4.18	กำลังขยายของ Grid ต่อขนาด Scaleจริง @ 100X 56
รูปที่ 4.19	กำลังขยายของ Grid ต่อขนาด Scaleจริง @ 200X 57
รูปที่ 4.20	กำลังขยายของ Grid ต่อขนาด Scaleจริง @ 400X 57
รูปที่ 4.21	การหักเหของแสงเมื่อผ่าน Polariser และ Analyser โดยชิ้นงานเป็น Anisotropic Material 58
รูปที่ 4.22	การหักเหของแสงเมื่อผ่าน Polariser และ Analyser โดยชิ้นงานเป็นลิ่ม Quartz (Anisotropic) 59
รูปที่ 4.23	เครื่อง HV – 5 สำหรับวัดความแข็งของชิ้นงาน 59
รูปที่ 4.24	Test Pattern for Intercept Counting 60
รูปที่ 4.25	95% Confidence Internal Multipliers, t 62
รูปที่ 4.26	การประยุกต์ใช้ แผ่นฟิล์มนับจุดของของเกรนกับเส้นรอบวง บนหน้าจอ คอมพิวเตอร์ 63
รูปที่ 4.27	ตัวอย่างการคำนวณ ของชิ้นงานที่ผ่านการอบ Recrytallisation ที่ 500C 4min @ 400X 64
รูปที่ 5.1	แสดงลำดับขั้นการอบเริ่มจากขั้นตอนแรกรูปเย็นจนถึงการ โตเขื่อนของเกรน 65
รูปที่ 5.2	ลักษณะเนื้อชิ้นงานแผ่นรีดเย็นมาก โครงงาน 50X(Asreceive) แต่ละด้านของ Grid ยาว 222 um 66
รูปที่ 5.3	ลักษณะเนื้อชิ้นงานโดยผ่าน as receive+Transverse rolled73% @ 50X 67

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพประกอบ	
รูปที่ 5.4 ลักษณะเนื้อชิ้นงานโดยผ่าน As receive+ Transverse rolled 73%	
+ Annealed 500C 3.5min @ 50X.....	67
รูปที่ 5.5 ลักษณะเนื้อชิ้นงานโดยผ่าน As receive+ Transverse rolled 73%	
+ Annealed 500C 4min @ 50X.....	68
รูปที่ 5.6 ค่าความแข็งที่ได้จากการอบแบบ Cyclic ในช่วง 350-400 , 400-450 และ 350-450 ที่ Hold Time 1 ถึง 6.....	68
รูปที่ 5.7 ค่าความแข็งที่ได้จากการอบแบบ Isothermal ที่อุณหภูมิ 350, 400 และ 450 โดยใช้เวลาการอบ 18, 30 และ 60 นาที.....	69
รูปที่ 5.8 ขนาดเกรนเฉลี่ยของชิ้นงานที่ผ่านการอบแบบ Isothermal ที่เวลาอบต่างๆ.....	70
รูปที่ 5.9 ขนาดเกรนเฉลี่ยของชิ้นงานที่ผ่านการอบแบบ Cyclic annealing ที่ 18 นาที.....	70
รูปที่ 5.10 ขนาดเกรนเฉลี่ยของชิ้นงานที่ผ่านการอบแบบ Cyclic annealing ที่ 30 นาที.....	71
รูปที่ 5.11 ขนาดเกรนเฉลี่ยของชิ้นงานที่ผ่านการอบแบบ Cyclic annealing ที่ 60 นาที.....	71
รูปที่ 5.12 ขนาดเกรนเฉลี่ยของชิ้นงานที่ผ่านการอบแบบ Cyclic annealing ที่ 18 นาที โดยลักษณะของ Hold Time.....	72
รูปที่ 5.13 ขนาดเกรนเฉลี่ยของชิ้นงานที่ผ่านการอบแบบ Cyclic annealing ที่ 30 นาที โดยลักษณะของ Hold Time.....	72
รูปที่ 5.14 ขนาดเกรนเฉลี่ยของชิ้นงานที่ผ่านการอบแบบ Cyclic annealing ที่ 60 นาที โดยลักษณะของ Hold Time.....	72
รูปที่ 5.15 ขนาดเกรนเฉลี่ยของชิ้นงานที่ผ่านการอบแบบ Cyclic annealing ในช่วง 350 – 400 c ตามลักษณะของ Hold Time.....	73
รูปที่ 5.16 ขนาดเกรนเฉลี่ยของชิ้นงานที่ผ่านการอบแบบ Cyclic annealing ในช่วง 350 – 450 c ตามลักษณะของ Hold Time.....	73
รูปที่ 5.17 ขนาดเกรนเฉลี่ยของชิ้นงานที่ผ่านการอบแบบ Cyclic annealing ในช่วง 400 – 450 c ตามลักษณะของ Hold Time.....	74
รูปที่ 5.18 เก้าโครงของค่า Standard Deviation ของการอบแบบ Cyclic เป็นเวลา 30 นาที.....	74
รูปที่ 5.19 เก้าโครงของค่า Standard Deviation ของการอบแบบ Cyclic เป็นเวลา 18 นาที.....	75

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพประกอบ	หน้า
รูปที่ 5.20 เค้าโครงของค่า Standard Deviation ของการอบแบบ Cyclic เป็นเวลา 60 นาที.....	75
รูปที่ 5.21 ค่าความแข็งจากกระบวนการ Isothermal annealing และ Cyclic annealing ที่ผ่าน Pre-anneal แบบใหม่.....	76
รูปที่ 5.22 ค่าความแข็งจากกระบวนการ Isothermal annealing และ Cyclic annealing ที่ผ่าน Pre-anneal แบบใหม่(ขยาย).....	76
รูปที่ 5.23 ค่าความแข็งชิ้นงานที่ผ่าน Pre-anneal แบบใหม่.....	77
รูปที่ 5.24 ขนาดเกรนเฉลี่ยโดยที่มีเส้นสีเขียวแสดงถึงชิ้นงานที่ผ่าน ขั้นตอนการเตรียมชิ้นงานแบบใหม่ (Ultrafine.....	79
รูปที่ 5.25 ลักษณะการโตขึ้นของเกรนของชิ้นงานที่ผ่านกระบวนการ Pre-Annealing แบบใหม่ และตามด้วยกระบวนการ Isothermal และ Cyclic Annealing.....	80
รูปที่ 5.26 แสดงเปอร์เซ็นของจำนวนระนาบต่างๆ ในช่วงเวลาการอบ 18, 30 และ 60 นาที ที่อุณหภูมิ 350°C	81
รูปที่ 5.27 แสดงเปอร์เซ็นของจำนวนระนาบต่างๆ ในช่วงเวลาการอบ 18, 30 และ 60 นาที ที่อุณหภูมิ 450°C	81
รูปที่ 5.28 แสดงเปอร์เซ็นของจำนวนระนาบต่างๆ ในช่วงเวลาการอบ 18, 30 และ 60 นาที ที่อุณหภูมิช่วง $350\text{-}450^{\circ}\text{C}$ hold 1 นาที	82
รูปที่ 5.29 แสดงผลของ Intensity ในระนาบต่างๆ ของช่วงเวลาการอบ 18, 30 และ 60 นาที ที่อุณหภูมิช่วง $350\text{-}450^{\circ}\text{C}$ hold 6 นาที	82
รูปที่ 5.30 แสดงชุดภาพตามลำดับขั้นตอนการทดลองเพื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ระนาบผลึก...	85

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย